

AÇILIŞ KONUŞMASI

Mustafa Öztaşkın

Türkiye Petrol, Kimya, Lastik İşçileri Sendikası (Petrol-İş) Genel Başkanı

Gelenekselleşme ve kurumsallaşma yönünde önemli adımlar atan Sosyal Haklar Sempozyumları dizisinin bu yılki ana temasının “Türkiye’de Sosyal Hak Mücadeleleri: Grevler, Eylemler ve Direnişler” olarak belirlenmiş olması kesintisiz sosyal hak mücadelesi veren örgütler, sendikalar, olarak bizleri memnun etti. Hakların, sadece hukuki metinlerdeki ifadeler olmakla kalmadığını, kalmaması gerektiğini; hakların ete kemiğe bürünmesi için verilen sosyal mücadelelerin önemini gören ve değerlendiren toplantı düzenleyicilerine teşekkür ediyoruz.

Evet biz sendikacılar ve mensubu olduğumuz sendikalar çoğu kez kamuoyunun bilgisi ve farkındalığı dahi olmadan, zorlu şartlarda, hayli zayıf bir toplumsal ve politik destekle nice hak mücadelesini yürütüyoruz. Bazen mahkeme salonlarında, bazen işyeri önlerinde bazen de sokaklarda verdiğimiz, vermeye çalıştığımız mücadeleler sosyal hakların savunulması için yapılan mevzi savaflara benzetilebilir. İrili ufaklı pek çok eylem, binlerce dava ve her yıl onlarcası gerçekleşen direnişlerle Türkiye sendikaları küçümsenmeyecek bir hak mücadelesi birikimi oluşturdular. Bunlar öncelikle üyelerimizin haklarını korumak ve geliştirmek için yürütülen mücadeleler olmakla birlikte, aslında çoğu kez daha geniş çerçevede, emekçilerin ve halk sınıflarının temel sosyal haklarının korunmasını, geliştirilmesini ya da en azından bu konuda farkındalık yaratılmasını da sağlıyorlar. Burada hemen, birkaç yıl önce yaşanan Tekel Direnişinin onbinlerce işçinin kanayan yarası 4-C uygulamasını nasıl kamuoyu gündemine taşıdığını anımsamak bile yeterli bir örnek olacaktır. 4-C meselesinin tüm yakıcılığı ile gündeme gelip tartışılması da, bu konuda belli ölçüde ilerlemeler sağlanması da ancak binlerce işçinin aylarca Ankara’nın soğuk sokaklarında gösterdiği dirençle mümkün olabilmişti.

Bu sempozyumda birçok örnekle ayrıntılı biçimde ele alınacak ve tartışılacak direnişler, eylemler gösteriyor ki; Türkiye işçi sınıfının sosyal haklar konusunda bilinçsiz olduğunu söylemek de, bu haklar uğruna mücadeleye girişmek için yeterli istek, kararlılık ve cesarete sahip olmadığını iddia etmek de doğru olmaz. Tersine ülkemiz işçilerinin son yıllarda örgütlenmek ve haklarını korumak için geliştirdikleri yöntemler, araçlar, gösterdikleri yoğun çaba ve zorlu direnişler uluslararası düzeyde bile dikkat çekmekte, tartışılmakta ve örnek olarak değerlendirilmektedir. Sendikalı, sendikasız binlerce işçi her yıl fiili hak mücadelelerine imza atmaktadır. Örneğin geçen yıl Çorlu’da ve Gebze’de kış soğuklarında aylarca işyeri önündeki çadırlarda yaşayarak sendikal haklarını savunan Petrol-İş üyelerinin kararlılığı bizleri bile şaşırtan düzeyde olmuştur. Bunlar, belki de yüzlerce örnekten, sadece bizim yakın zamanda bizzat yaşadığımız, tanık olduğumuz birkaçı. Ülkenin her yerinde her işkolunda daha birçok örneğin yaşandığını biliyoruz, görüyoruz.

Örneklere görüldüğü üzere, ortada işçilerin istek ve cesaretleri açısından mutlak bir zayıflık olmamakla beraber, sendikalar açısından; yani bu isteği ve cesareti örgütleyip sonuca ulaştırması gereken yapılar açısından ciddi sorunlar olduğunu

söylemek gerekir. Günümüzün sendikal önderlikleri giderek çetinleşen hak mücadelelerini etkili hale getirecek, dayanışmayı güçlendirerek onları büyütecek irade, beceri ve bilinçten büyük ölçüde yoksun görünüyorlar. Temsil ettiğim Petrol-İş'in de dahil olduğu Sendikal Güçbirliği Platformu işte tam da bu zaafı tespit eden ve farklı bir sendikal anlayışı geliştirmek isteyenlerce Haziran 2011'de kuruldu. Platformu oluşturan on sendika amaçlarını; Türk-İş içinde ortak yaklaşımlara sahip, aynı sendikal anlayışları benimseyen sendikalar olarak, demokratik ve sınıf mücadelesi perspektifine sahip, güçlü yeni bir sendikal hareket yaratmak olarak belirlediler. Türk-İş'in güçlü, mücadeleci, demokratik bir yapıya kavuşmasını sağlamak öncelikli hedef olarak kondu. Sınıfsal-sosyal dayanışmanın alanını sadece işçi sendikaları ile sınırlı görmediğini ifade eden Platform; kamu çalışanları sendikaları, meslek odaları ve emeğin hakkı için mücadele veren tüm oluşumlarla dayanışma ve ortak mücadele içinde bulunmayı, işçi sınıfının genişleyen ve katmanlaşan sosyal yapısını kavramak ve örgütlemek için bir zorunluluk olarak gördüğünü açıkladı. Sendikal Güçbirliği Platformu, sendikal hareketin, memur ya da işçi ayrımı yapmaksızın, giderek ortak-birleşik bir sendikal yapıya kavuşması için çaba göstereceğini ilan etti. Bugüne kadar da birçok eksiği olmakla birlikte ortaya koyduğu iddiayı yerine getirmek için çaba harcadı. Emek hareketinin geniş kesimleri için umut olmayı başardı.

Görüldüğü gibi Türkiye sendikal hareketinde sorunların farkında olan ve yeni arayışlara giren sendikal yaklaşımlar da bulunmakta. Kuşkusuz bu yalnızca SGBP ile sınırlı da değil. Ancak bize göre şu kesin: tüm bu arayışlar ortaklaşmadan, güçlü bir dayanışma hareketine dönüşmeden tekil direnişlerin, ne kadar büyük çabalarla sürdürülürse sürdürülünler, başarıya ulaşma şansları oldukça zayıf. Artık sendikal hareketin öncelikli gündeminde birliktelik ve dayanışmanın olması gerekiyor. Biz bu yönde bir çabayı kendi bulduğumuz noktadan ve gücümüz yettiğince devam ettirmeye çalışıyoruz. Aydınların, akademinin, sosyal politikacıların yaptıkları, yapacakları katkıyı da çok önemsiyoruz. Çünkü hak mücadelesinin sadece işyerinde, sokakta değil aynı zamanda fikri düzeyde de sürdürülmesi gerektiğini; tezlerimize, argümanlarımıza güçlü entelektüel dayanaklar sağlamak gerektiğini, sermayenin oluşturduğu ideolojik hegemonyayı aşmak için sistemli bir çaba sergilemek gerektiğini tarihten ve deneyimlerimizden biliyoruz. Bu anlamda, bizi de davet etme inceliği gösterdiğiniz ve konuşma hakkı tanıdığınız bu toplantının oluşturacağı birikimin çok değerli olduğunu düşünüyoruz. İşçi sınıfının deneyimleri ile akademik bilgi ve eleştirinin buluştuğu bu ortamın tüm katılanları zenginleştirmesini diliyoruz.

Nice sosyal hak mücadelelerinde ve nice Sosyal Haklar Sempozyumlarında birlikte olmak, birbirimizden hep öğrenmek dileğiyle...